

Beschouwing PPN - SP

Voor iedereen is de afgelopen anderhalf jaar op z'n zachtst gezegd roerig geweest. De coronacrisis heeft de manier waarop we met elkaar omgaan, met elkaar werken en leven overhoop gegoooid. Gelukkig lijkt het einde van de nodige maatregelen nu snel dichterbij te komen.

Dat betekent echter niet dat we ook klaar zijn met de effecten van deze crisis. Want we hebben het als SP-fractie al eerder gezegd: corona raakt iedereen maar niet iedereen even hard.

Mensen die het toch al moeilijk hadden, hebben het nu nog zwaarder gekregen. Had je voor de coronacrisis een onzekere baan dan ben je de eerste die aan de kant wordt geschoven. Je sociaal-economische positie bepalend voor de mate waarin je door corona werd geraakt. Dat zeggen niet alleen wij als SP maar wordt ook onderbouwd door het Sociaal Cultureel Planbureau.

Voorzitter, de effecten daarvan, die zijn niet zomaar verdwenen als iedereen straks een tweede prik heeft gehad. Het is een ontwikkeling die voor de coronacrisis al plaatsvond en nu in volle snelheid is versterkt.

Meer en meer leven groepen mensen langs elkaar heen op basis van hoeveel ze verdienen en waar ze wonen. Waar en in welk gezin je wieg staat bepaalt in steeds grotere mate je kansen om iets van het leven te kunnen maken.

Voorzitter, het bestrijden van deze oneerlijkheid is in de kern waar wij als SP voor bestaan.

Nu we in de staart van deze raadsperiode zitten, is het een logisch moment om in deze beschouwing een terugblik te werpen op deze periode.

Voorzitter, terugkijkend op de afgelopen 3,5 jaar concludeert de SP dat deze raad niet in staat is gebleken om het onderste uit de kan te halen.

Natuurlijk, er zijn vragen gesteld, moties en amendementen ingediend en er zijn vele uren vergaderd maar wat ons betreft is de kern niet geraakt.

Namelijk het gesprek, hier in deze raad, over wat voor gemeente we willen zijn.

We balen daarvan. Meermaals hebben we pogingen gedaan om dat gesprek op gang te brengen. Even een keer niet op de punten en komma's, even een keer geen serie aan goedbedoelde moties en amendementen maar uitzoomen en met elkaar in gesprek over het grotere plaatje.

Ook toen de coronacrisis net losbarstte riepen we op om te analyseren wat er in de samenleving gebeurt, daar duiding aan te geven om te bespreken wat voor Meppel we willen na de crisis en wat daar dan voor nodig is. Helaas viel ook die poging in duigen en kwam deze raad wederom niet verder dan goedbedoelde pogingen tot reparaties aan de oppervlakte.

Wat voorzitter, dat is wat er gebeurt. Met collegevoorstellen, moties en amendementen worden reparaties gedaan van symptomen maar het gesprek voeren over het echte onderliggende probleem doen we niet.

En dat is dat er al jaren scheefgroei is tussen de inkomsten en uitgaven. Met wat schaaf- en knip- en

plakwerk kan je prima een sluitende begroting opleveren maar hoe komt het nou dat dat aan de hand is? Die vraag moeten we hier in de raad stellen en beantwoorden.

Voorzitter, volgens de SP-fractie komt dat omdat de raad van Meppel zelf geen helder beeld heeft over wat voor gemeente we willen zijn. Deze raad kiest ervoor om alles te willen en maakt daardoor tegelijkertijd geen echte keuze.

Aan de ene kant wil de raad voorzieningen van hoog niveau, ze wil een binnenstad die er piekfijn uitziet, geen mens mag tekort komen in het sociaal domein, er moet vol worden ingezet op duurzaamheid maar tegelijkertijd moeten de lokale lasten ook zo laag mogelijk blijven. Voorzitter, dat dat is uiteindelijk onhoudbaar en je komt dan inderdaad terug op de vraag: wat voor gemeente willen we zijn en welke strategische keuzes vloeien daar dan uit voort?

Dat gaat verder dan met goedbedoelde moties en amendementen je politieke punt naar voren brengen. Dat gaat verder dan her en der schaven aan een begroting tot 'ie sluitend is.

Voorzitter, een voorbeeld om dit punt concreter te maken. Als je kijkt naar de plek van Meppel in de regio dan kan je die op meerdere manieren analyseren en iedere analyse heeft andere consequenties.

Ten eerste zou je kunnen oordelen dat we ons vol op Zwolle moeten richten. Daar is flinke economische bedrijvigheid en er zijn ook behoorlijke voorzieningen. Je kijkt dan naar Meppel als woonstad voor de mensen die in Zwolle werken. Een consequentie van die analyse is dat je hier de lokale lasten laag wilt houden om mensen te verleiden hier te komen wonen. Je investeert minder in voorzieningen maar dat is niet erg want je inwoners zijn toch al op Zwolle gericht.

Je stimuleert de dienstensector omdat die ondersteunend zijn aan de bedrijven in Zwolle maar zelf investeren in het trekken van grote bedrijven wordt dan minder relevant. Dat heeft weer invloed op hoe je kijkt naar je bedrijventerreinen en het type wijk dat je wilt neerzetten voor de mensen die je wilt trekken.

Je zou het ook zo kunnen benaderen dat Meppel op zichzelf groot genoeg is om een hoog voorzieningenniveau te realiseren en dat juist dat de focus moet hebben. Dan moet je juist daar in investeren als gemeente. Maar daar staat dan wel tegenover dat je niet langer de kampioen lage lasten in Drenthe kan zijn want anders is je begroting niet groot genoeg om die voorzieningen op termijn in stand te houden.

Omdat je dan ook stuurt op een andere bevolkingssamenstelling, betekent dat ook weer iets voor wat voor soort wijk je bouwt. Laat je sociaaleconomische factoren meewegen bij wat voor huizen je bouwt? Dat is dan weer van invloed is op het gebruik van je sociale stelsel. Ook deze kijk heeft dus consequenties voor de keuzes die je maakt.

Hoe je die analyse maakt, hoe je duiding geeft aan wat je ziet, dat is politiek. De fractie van de VVD zal daarin tot andere keuzes komen dan wij als SP-fractie. Maar los daarvan is dit wel het niveau waarop je het gesprek zou moeten voeren. En dat hoeft echt niet altijd maar wel op momenten als dit.

Toch lukt het deze raad steeds maar niet. Deze raad kiest niet maar wil tegelijkertijd alles. Het jammere is alleen: als je dat gesprek niet met elkaar voert dan maak je **ook** een keuze. Dan laat je je leiden door ontwikkelingen van buiten dit stadhuis. Dan kan je met je goede bedoelingen je moties of amendementen indienen maar dwaal je ongeleid ergens naartoe waarbij je niet weet waar je uitkomt.

Voorzitter, ik besef me goed dat dit allemaal niet zo lekker bekt als een amendement over schoolzwemmen en niet zo praktisch is ingestoken als een gesprek over wel of geen waterstofvrachtauto's en dat maakt het ook lastig. Ik besef me ook goed dat de kans dat dit de verhaal SP een sappige krantenkop gaat opleveren niet heel groot is maar de noodzaak om het op de agenda te zetten is er wel degelijk.

Want kijk je naar de voorstellen die tot nu toe vanuit fracties zijn ingediend dan is het voor een groot deel wederom goedbedoelde symptoombestrijding, geen denkrichting of actie richting het oplossen van het onderliggende probleem.

Maar voorzitter, het is niet te laat. We zijn dan wel aan het einde van de periode maar we hoeven niet op deze manier af te sluiten. Natuurlijk zijn er vanavond de beschouwingen en ik hoop van harte dat het andere partijen lukt om weg te blijven uit het motiemoeras en de tijd die we hier hebben te gebruiken voor een zinvolle uitwisseling van politieke analyses om zo met elkaar tot verstandige besluiten te komen.

Daarnaast komt er natuurlijk ook nog een laatste begroting aan. Nog één kans om als raad de discussie over details te ontstijgen. Om die kans van slagen zo groot mogelijk te maken, hebben wij als SP-fractie een motie voorbereid.

Voorzitter, hierbij willen we de motie 'keuzeopties voor begroting' indienen.

Met die motie roepen wij het college op om bij de begroting 2022 keuzeopties voor te leggen aan de raad. Daarbij hebben we een aantal uitgangspunten geformuleerd.

1. Het totaal van de reserves neemt niet af voor het sluitend maken van de begroting;
2. Hierbij is wijziging van de lokale lastendruk een legitiem middel voor de invulling van alternatieve keuzeopties.
3. Ook willen we in de begroting inzicht krijgen in hoe de meevaller van de jeugdhulpmiddelen als gevolg van de arbitrage tussen Rijk en VNG wordt gebruikt

Daarbij roepen we op om voor zover mogelijk de inhoudelijke invulling van die gelden af te laten hangen van de door de raad aangenomen motie 'Gesprek over gewenste voorzieningenniveau jeugdzorg' van 26 mei jongstleden.

Voorzitter, deze motie stelt de raad in staat om op het goede niveau met elkaar te beschouwen en te spreken, hopelijk vandaag en morgen al, om vervolgens bij de behandeling van de begroting een breder palet aan keuzes te hebben.

Het is de hoop van de SP-fractie dat hierdoor de raad beter weet wat ze wil, en ook keuzes durft te maken op basis van een weloverwogen totaalbeeld van wat voor Meppel we willen zijn.

Voor onze fractie betekent dat een samenleving waarbij menselijke waardigheid, gelijkwaardigheid en solidariteit centraal staan. Een Meppel waar je betaalbaar en gezond kan wonen, waar je jezelf als mens kunt ontwikkelen op cultureel en sportief gebied, waar je met een fatsoenlijke baan kan voorzien in je levensonderhoud en waarbij het voor je kansen niet uitmaakt of je wieg in de Haveltermade of de Berggierslanden staat.